

AGILITYHUNDAR

–Det sägs att det går fortare för hunden att forcera slalom med ett framben i taget. Men den tekniken sliter mer på framför allt armbågar och bogar än om hunden jobbar med frambenen ihop. Genom att reglera avståndet mellan pinnarna kan man förändra hundens rörelsemönster. I large borde det egentligen vara ett ännu större avstånd mellan pinnarna än det är i dag, tycker Karin Augustsson.

Agility – inte farligare än andra hundsporter

–**AGILITY ÄR INTE** farligare än andra hundsporter. Men det är klart att man bör tänka på de risker som finns och anpassa sig efter dem. Det absolut farligaste med sporten är faktiskt resorna. Skadorna blir nämligen allvarigare vid trafikolyckor än på agilitybanan, svarar Karin med glimten i ögat.

Karin Augustsson har tränat och tävlat med hundar i många år och har erfarenhet av både stående fågelhundsjakt, drag och lydnad. De senaste åren är det dock främst agility som hon och hennes hundar har ägnat sig åt.

Under denna tid har Karin märkt att intresset för friskvård och skadeförebyggande åtgärder har ökat bland förarna.

– När jag började tävla för fem år sedan tänkte jag: Men herregud, varför värmer inte folk upp och går av sina hundar? I dag är agilityförarna generellt sett mycket bättre på det.

En bidragande orsak till denna förändring är med stor säkerhet Karin själv. Hon får sällan möjlighet att vara ledig och koppla av helt när hon är ute och tävlar. Istället blir det ofta till henne som förarna först vänder sig när de misstänker att deras hundar har skadat sig.

Agilityhundar hoppar, klättrar upp- och nerför A-hindret i rasande fart och gör tvära svängar. Självklart finns risken för fysiska skador. Men hur farlig är agilitysporten egentligen för våra hundar? Hundsport har ställt frågan till den flitigt agilitytävlande veterinären Karin Augustsson. Hon menar att föraren kan förebygga de flesta skador.

TEXT: MARI EDMAN FOTO: METTE BJÖRNE OCH MARI EDMAN

– Jag blir förvånad när jag är ute och tävlar och inte en enda förare kommer till mig med en skadad hund, så vanligt är det. Men skadorna är sällan allvarliga. Oftast tar det bara två till åtta veckor innan hunden är återställd.

De allvarigaste skadorna på agilityhundar är ligament- och senskador. Absolut vanligast av dem är skador på främre korsbandet. Skador i tårna och muskler är också vanliga. En del hundar får även problem med ländryggen.

– Det är fler hundar som skadar sig under träning än under tävling. Min teori är att föraren kommer till klubben för att träna, men orkar kanske inte flytta hindren eller planera sin handling ordentligt. Dessutom nöter vi gärna när vi tränar och tar inte alltid hänsyn till underlaget. Till slut är både hund och förare trötta och den som inte är fokuserad blir otydlig. En del är dessutom säm-

– Samma vinkel på mellanhanden och handleden som hunden med 2+2-beteende på kontaktfältet får på A-hindret får den när den svänger tajt efter hopp hinder. Men då tillkommer dessutom den sneda belastning som vridmomentet ger. Inte nog med att det innebär ett onödigt slitage, risken finns dessutom att hunden står på näsan när frambenen inte orkar bära upp kroppen. Det mest hälsosamma sättet för hunden att ta A-hindret är sannolikt att hålla ett jämnt tempo över hela hindret och ta minst ett steg ganska långt ner på kontaktfältet, förklarar Karin Augustsson.

AGILITYHUNDAR
MARI EDMAN
www.allroundtax.se, mariedman@tele2.se

re på att värma upp inför träning än under tävling, menar Karin.

Hindersäkerhet minskar skador

Den enskilda skaderisk som har diskuterats mest inom agilitysporten hittills är hopphöjden.

– Det finns en enda rapport som visar att högre hopphöjd skulle vara mindre farligt. Men inte i någon av de undersökningar som har gjorts har man tagit hänsyn till helhetsbilden. Om det vore så att högre hopphöjd minskar skaderisken skulle det vara flest skadade hundar i medium, eftersom de har lägst hinderhöjd i förhållande till sin mankhöjd. Därefter skulle small komma och sist large. Men i svensk agility är det tvärtom, enligt min erfarenhet. Varför vet jag inte, säger Karin Augustsson.

Hon fortsätter:

– Lär man sin hund rätt hopptechnik minskar skaderisken. Överhuvudtaget gäller det att förbereda hunden väl för uppgiften, både vad gäller handling, hinderäkerhet, styrka och teknik. Ju mer förutsägbar uppgiften är, desto mindre är skaderisken. Innan man tävlar måste man därför vänja hunden vid att hinderstöd kan se olika ut, att gungan rör sig olika fort, hur hunden ska ta däck på ett säkert sätt och att det finns ett hinder som ser ut som en mur.

Vilka hinder tycker du som veterinär sämst om på agilitybanan?

– Det finns inga däck som är bra, inte ens de delbara. Många largehundar slår

till exempel i ryggen. Det är svårt att helt träna bort skaderisken, men med rätt träning kan man i alla fall minska den. Och rekylen på gungan gillar jag verkligen inte. Sedan har jag svårt för A-hindret, att hunden ska trampa på kontaktfälten på både upp- och nerfarten. Det blir farligt eftersom få förare är kapabla att lära sin hund ett korrekt springande kontaktfält, förklarar Karin.

Hur ser din mardrömsbana ut?

– Ett gropigt och lerigt underlag med två svängar före och efter kontaktfälten och däck. Jag tävlar 25-30 helger per år. Under säkert hälften av dem är det någon bana som får mig att tänka: Ska jag verkligen köra? Till exempel är det inte ovanligt att det är två svängar in i en tunnel eller att det blir gropar i slalom. Det senare problemet går ofta att lösa ifall domaren är villig att flytta hindret någon meter.

Sällskapshundar mest skadade

Till vardags är det inte bara agilityhundar som Karin behandlar på Animalen i Södertälje.

– De skadade hundar som vi får in mest av är sällskapshundar, vars ägare många gånger inte förstår att även deras hundar behöver värmas upp innan de springer lösa. Kanske har de i flera år släppt ut hunden ur bilen och låtit den tokrusa direkt, vilket har gett små, små skador i ligament och muskler. Till slut behövs det bara ett litet felsteg för att ett korsband till exempel ska gå av. Näst vanligast bland hundarna som vi behandlar för skador är drivande jakthundar.

Är hundägare intresserade av att förebygga skador hos sina hundar?

– Det är väldigt olika inom olika sporter. Men agilityfolket är förhållandevis extremt när det gäller intresset för de här frågorna. När jag håller föredrag är det absolut mest agilityfolk som kommer för att lyssna.

Det viktigaste budskapet under Karins föredrag är att hunden måste vara ordentligt uppvärmd, med först en lugnare och efter hand hastigare promenad under cirka 15-20 minuter, innan träningen sätter igång.

– Den största enskilda skadeförebyggaren inom alla sporter är ordentlig

Karin Augustsson

Ålder: 42 år

Bor: Nynäshamn

Klubb: SBKs Stockholmsavdelning

Hundar: Mossa 10 år, Kiwi 8 år och Pau (uttalas På) 4 månader, samtliga av rasen berger des pyrénées à poil long.

Yrke: Legitimerad veterinär sedan 2001, specialinriktad på rörelseapparaten och rehabilitering av arbetande hundar. Håller ett tiotal föredrag per år på klubbar landet runt om förebyggande hälsoråd för den arbetande hunden samt hur man på bästa sätt styrketränar sin hund.

uppvärmning. Detta är vetenskapligt bevisat, förklarar Karin med eftertryck.

Allsidig träning nödvändig

Ansvar för hundens hälsa ligger förstas på hundägaren. Och för att en agilityhund ska klara den påfrestning som agility innebär är det nödvändigt att långsamt och med förnuft bygga upp hundens muskler, senor och ligament.

– All idrott sliter på kroppen när man utövar den på "högre nivå". Att mängdträna kräver kunskap och förnuft. Man kan ju träna teknik och fart var för sig och sätta ihop dem först när hunden kan båda, tipsar Karin.

Hon påpekar också vikten av att ge sin agilityhund daglig och allsidig träning i skadeförebyggande syfte.

– Ingen idrottsman i dag tränar enbart på de rörelser som förekommer i hans eller hennes tävlingsgren. För att bygga upp kroppen på ett bra sätt och för att få bästa möjliga prestation krävs varierad träning.

Agilityträningen bör alltså varvas med till exempel skogs promenader vid sidan av stigarna, löpning och styrketräning.

Föreläste för domare

Tävlingsarrangörer och domare har ansvar för säkerheten på tävlingar. De bör bland annat att se till att underlaget är så slätt och halkfritt som möjligt och att det inte finns något på hindren (varken inne på banan eller på framhoppningen) som hundarna kan skada sig på – skruvar som sticker ut, hårda tunnelhållare, vassa kanter eller felvända mattor.

– Jag tror inte att domarna alltid har tänkt på skadeaspekten, det är ju så mycket de måste tänka på. Så jag hoppas att de blir ännu bättre på det framöver. Jag var och föreläste under agilitydomarkonferensen i november och fick väldigt positiv respons från de domare som var där, berättar Karin Augustsson.

Hon betonar återigen att agility faktiskt inte är farligare för hundar än andra sporter. Som exempel nämner hon sin egen explosiva och vidsvängda hund:

– Kiwi opererades för patellaluxation i båda sina knän, innan hon började med agility för fem år sedan. Och hon har – peppar, peppar – aldrig varit skadad.

Veterinärens bästa skadeförebyggande tips till agilityförare:

- Se till att din hund är ordentligt uppvärmd före träning och tävling
- Se till att din hund har tillräcklig styrka och kondition för den uppgift som den ska utföra genom att träna hunden allsidigt
- Ha ett väl genomtänkt handlings-system som gör uppgifterna på banan förutsägbara för hunden
- Lär din hund att ta hindren på rätt sätt och att hindren inte alltid ser likadana ut